

P6_TA(2005)0009

Az ukrajnai választások eredménye

Az Európai Parlament állásfoglalása az ukrajnai választások eredményéről

Az Európai Parlament,

- tekintettel 2003. november 20-i, „Tágabb európai szomszédság: keleti és déli szomszédainkkal fennálló kapcsolataink új kerete” című állásfoglalására¹,
- tekintettel az ukrajnai elnökválasztások előző fordulójáról szóló, 2004. október 28-án² és 2004. december 2-án³ elfogadott állásfoglalásaira,
- tekintettel az Európai Unió és tagállamai, valamint Ukrajna között 1998. március 1-jén életbe lépett partnerségi és együttműködési megállapodásra⁴,
- tekintettel az Európai Tanács 1999. december 11-i helsinki ülésén elfogadott, Ukrajnával kapcsolatos 1999/877/KKBP európai tanácsi közös stratégiára⁵,
- tekintettel az EU—Ukrajna parlamenti együttműködési bizottság 2004. február 16—17-i ülésének zárónyilatkozatára és ajánlásaira,
- tekintettel a Bizottság 2004. május 12-i, az európai szomszédsági politikáról szóló közleményére (COM(2004)0373),
- tekintettel a 2004. július 8-i, hágai Európai Unió—Ukrajna csúcsertekezlet közös nyilatkozatára,
- tekintettel az ukrajnai elnökválasztás valamennyi fordulóján részt vevő nemzetközi választási megfigyelő küldöttség nyilatkozataira, valamint előzetes észrevételeire és következtetéseire,
- tekintettel az Ukrán Legfelső Bíróság határozatára, hogy az elnökválasztás második fordulóját 2004. december 26-án meg kell ismételni, valamint az ukrajnai elnökválasztás végeredményének Központi Választási Bizottság általi bejelentésére,
- tekintettel az Ukrán Legfelső Bíróságnak az elnökválasztás 2004. december 26-i megismételt döntő fordulója érvényességéről szóló határozatára,
- tekintettel az Európai Tanács 2004. december 17-i, brüsszeli ülésének következtetéseire,

¹ HL C 87. E, 2004.4.7., 506. o.

² Elfogadott szövegek, P5_TA(2004)0046.

³ Elfogadott szövegek, P5_TA(2004)0074.

⁴ HL L 49., 1998.2.19., 3. o.

⁵ HL L 331., 1999.12.23., 1. o. Az Európai Tanács 2003. december 12-i 2003/897/KKBP közös stratégiája által módosított közös stratégia (HL L 333., 2003.12.20., 96. o.).

- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az európai szomszédsági politika elismeri Ukrajna európai törekvéseit és Ukrajna mint olyan állam jelentőségét, amely az EU tagállamaihoz erős történelmi, kulturális és gazdasági szálakkal kapcsolódik, és mivel valódi és kiegyensúlyozott partnerséget csak a demokrácia, a jogállamiság, valamint az emberi és polgári jogok tiszteletben tartásának közös értékeire alapítva lehet létrehozni,
- B. mivel a választások első két fordulójával kapcsolatos helyzet Ukrajnában súlyos politikai válsághoz vezetett, és az ország egységének felbomlásával is fenyegetett,
- C. mivel az Európai Unió és tagállamai közvetítők küldése révén azonnal cselekedtek, és mivel az Európai Unió és elsősorban az Európai Parlament vezető szerepe hathatósan közrejátszott a feszültség oldásában és a választási és politikai válság lezárásában,
- D. mivel az alkotmányos reform és az azt követő, 2004. december 8-án Leonyid Kucsma ukrán elnök és a Viktor Juscsenko vezette ellenzék között elért kompromisszum megszüntette a feszült ukrán helyzet kiéleződésének veszélyét, lehetővé tette a politikai válság megoldását és egyengette az elnökválasztás 2004. december 26-i második fordulójának szabad, tisztességes és átlátható módon való megismétlése felé vezető utat,
- E. mivel több mint 300 000 ukrán állampolgár és több mint 12 000 külföldi megfigyelő volt jelen a szavazóhelyiségekben a választási folyamat megfigyelése érdekében az EBESZ által vezetett Nemzetközi Választási Küldöttség részeként,
- F. mivel a választási megfigyelők és az Ukrán Központi Választási Bizottság vezetője szerint nem jelentettek komolyabb problémákat, csupán a választások érvényességét és általános kimenetelét nem befolyásoló kisebb jogsértéseket,
- G. mivel az Ukrán Legfelső Bíróság elutasította a vesztes Janukovics volt miniszterelnök által emelt valamennyi jogi kifogást, amelyek célja a 2004. december 26-i szavazás érvénytelenné nyilvánítása volt,
- H. mivel a Központi Választási Bizottság 2005. január 10-én közzétette a végeredményt, amely szerint Juscsenko a szavazatok 52%-át, Janukovics pedig 44%-át kapta,
- I. mivel az ukrán társadalom határozottan kinyilvánította a demokrácia, a jogállamiság és az Európai Unió alapját képező egyéb értékek melletti elkötelezettségét,
- J. mivel Ukrajna egyértelműen megerősítette óhaját, hogy Európa része legyen és hajlandóságát, hogy az EU alapvető elvei és kritériumai alapján csatlakozzék az Európai Unióhoz,
- K. mivel a politikai erők között átfogó konszenzust sikerült elérni, és a belpolitikai válságot a demokratikus alapelvek teljes mértékű tiszteletben tartása mellett oldották meg,
- 1. üdvözli a 2004. december 26-án tartott, alapvetően tisztességes választásokat, és elégedettségét fejezi ki amiatt, hogy elismerték és alkalmazták az ukrán nép jogát, hogy elnöküket szabadon válasszák meg, ami a demokratikus értékek, intézmények és eljárások ukrain győzelmét jelenti;

2. ismét hangsúlyozza a közvetítők, többek között az EU KKBP főképviselőjének, Lengyelország és Litvánia elnökének, valamint az Európai Parlament küldöttségeinek szerepét az ukrán válság sikeres lezárásában;
3. üdvözli az EBESZ/ODIHR Nemzetközi Választási Megfigyelő Küldöttségének megállapításait, amelyek rámutatnak, hogy az elnökválasztások megismételt második fordulója „jelentősen közelebb hozta” Ukrajnát „a nemzetközi normák betartásához”, és elismerését fejezi ki az ukrán népnek, amely intézményein keresztül és törvényeinek megfelelően, erőszaktól mentes és érett módon sikeresen megoldotta a politikai válságot és az országot határozottan a demokrácia és a demokratikus nemzetek európai közösségében elfoglalandó méltó helye felé vezető útra terelte;
4. gratulál Viktor Juscsenkónak a 2004. december 26-i döntő fordulóban elért választási győzelméhez, és felhívja valamennyi felet, hogy ismerje el a választás eredményeit; elismerését fejezi ki továbbá az ukrán népnek és hatóságoknak a 2004. decemberi válság során tanúsított polgári és demokratikus szellem miatt;
5. gyors és hatékony hatalomátadásra szólít fel, és felhívja a megválasztott elnököt, hogy a politikai holtpontról való elmozdulás érdekében mielőbb alakítsa meg az új kormányzatot;
6. felhívja az új ukrán vezetőket, hogy szilárdítsák meg Ukrajna közös európai értékek és célok melletti elkötelezettségét azáltal, hogy további lépéseket tesznek a demokrácia, a civil társadalom és a jogállamiság előmozdítása érdekében, folytatják a gazdasági reformokat és felülkerekednek Ukrajna politikai megosztottságán;
7. felhívja az újonnan megválasztott hatóságokat, hogy elsősorban a demokratikus intézmények továbbfejlesztésén, a polgári szabadságjogok biztosításán, valamint a demokratikus ellenzék létét és megfelelő működését biztosító keretek kialakításán fáradozzanak;
8. aggodalmát fejezi ki Ukrajna súlyos megosztottsága és az ország egységét befolyásoló kulturális és regionális eltérések miatt, amelyeket a jelöltek között kialakult politikai döntetlen csak súlyosbított, és valamennyi politikai vezetőt — a korábbi ellenfeleket is beleértve — arra szólítja fel, hogy tegyenek erőfeszítéseket e szakadékok betemetésére; a szeparatizmus Ukrajnában folyamatosan fennálló veszélyét elfogadhatatlannak tartja, és kifejezi elkötelezettségét Ukrajna területi integritása mellett; felhívja a nemzetközi közösséget e törekvésének támogatására;
9. folyamatos támogatásáról és segítségéről, valamint elkötelezettségéről biztosítja az ukrán népet a szabad és nyílt demokratikus rendszer megalapozását, a virágzó piacgazdaság megteremtését, illetve azt illetően, hogy országuk a demokratikus nemzetek európai közösségében elfoglalhassa az őt megillető helyet;
10. emlékeztet az ukrán nép 2004 decemberében, a politikai válság során tanúsított demokratikus szellemiségére; felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az Ukrajnával kapcsolatos jövőbeli magatartásuk során vegyék figyelembe azokat a várakozásokat és reményeket, melyeket az Európai Uniónak a válság megoldásában való közvetlen részvétele váltott ki;

11. üdvözli a Tanács szándékát, hogy az EU—Ukrajna cselekvési terv gyors elfogadása érdekében mielőbb EU—Ukrajna együttműködési tanácsot hoz létre; felhívja a Bizottságot és Tanácsot, hogy vegyen részt e terv gyors végrehajtásában és vezessen be a civil társadalom szerepének megerősítését célzó új intézkedéseket;
12. felhívja ugyanakkor a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vegyék fontolóra az európai szomszédsági politikára vonatkozó cselekvési terv felülvizsgálatát, amelynek figyelembe kell vennie az új helyzetet és így lehetőséget kell adnia az új ukrán kormány számára, hogy arról határozott európai integrációs törekvéseinek megfelelően újra tárgyaljon; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy további felajánlásokat tegyen, például az Ukrajnáért adományozók konferenciájának megszervezésére a 2004. június 16—17-i Grúziáért adományozók konferenciájához hasonlóan; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vegye továbbá fontolóra Ukrajna számára a vízumkönnyítést, a piacgazdasági státusz gyors elismerését és annak támogatását, hogy Ukrajna csatlakozzon a Világkereskedelmi Szervezethez annak érdekében, hogy a kapcsolatokat javítsa és megfeleljen azoknak a várakozásoknak és reményeknek, amelyeket az Európai Uniónak a békés narancsszínű forradalomban való részvétele ébresztett;
13. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot a független média intézményeinek, valamint a független média fejlődését biztosító jogi keretek támogatására;
14. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az európai szomszédsági politika keretei belüli cselekvési terv intézkedései mellett vegyék fontolóra Ukrajna társulásának egyéb módozatait, ezáltal egyértelmű európai kilátásokat biztosítva az országnak és válaszolva az ukrán nép túlnyomó többsége által tanúsított törekvésekre, ami végső soron az ország EU-hoz való csatlakozásához vezethet;
15. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és az EU-tagállamok kormányait, hogy a megfelelő programok és projektek, többek között a pénzügyi segítségnyújtás jelentős növelése révén támogassák Ukrajna gazdasági és közigazgatási reformjait;
16. ezzel kapcsolatban emlékeztet az EU-Szerződés 49. cikkére, amely leszögezi, hogy az EU-tagság lehetősége a megfelelő feltételeket és kötelezettségeket teljesítő valamennyi európai ország számára adott; reméli, hogy Ukrajnában az átmenet folyamata fenntartható lesz, és az országot e cél felé viszi, valamint elkötelezi magát Ukrajna e folyamatban való támogatása mellett;
17. úgy véli, hogy az Ukrajnában kialakult válság az EU számára jó próba volt a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartásának valamennyi szomszédos országban való előmozdítása iránti igyekezete tekintetében; hangsúlyozza a jó szomszédi kapcsolatok jelentőségét valamennyi szomszédjával;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, Ukrajna parlamentjének és kormányának, a NATO és az EBESZ parlamenti közgyűlésének és az Európa Tanácsnak.